



**Pohjois-Kymen**  
**Kasvu**

**VUOSIKERTOMUS 2023**

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 24.1.2024

## POHJOIS-KYMEN KASVUN TARKOITUS

Pohjois-Kymen Kasvu ry on Kouvolan ja Iitin kuntien alueella toimiva rekisteröity yhdistys ja seutukunnan Leader-ryhmä. Kasvun sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on kannustaa maaseudun ja kaupunkialueiden asukkaita alueensa kehittämistyöhön, säilyttää maaseutu ja kaupunkialue elinvoimaisena sekä lisätä paikalliseen kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemusten vaihtoa kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi Kasvu osallistuu sellaisten EU:n ohjelmien ja kansallisten ohjelmien valmisteluun ja toteuttamiseen, joiden tarkoituksena on maaseudun ja kaupunkialueen paikallinen kehittäminen paikallisia voimia hyödyntäen. Kasvu on yhteistyössä asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja muiden Leader-ryhmien kanssa, laatii ja toteuttaa kehittämissuunnitelmia, järjestää toimialueellaan koulutus-, neuvonta- ja tiedotustilaisuuksia, toimii maaseudun ja kaupunkialueiden kehittämissasioissa jäsentensä yhteistyöelimenä, tekee aloitteita viranomaisille ja harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa.

Leader-ryhmänä Kasvu toteuttaa laatimaansa paikallista strategiaa *Yhteistyöllä kasvuun 2023–2027* pääosin rahoittamalla CAP-ohjelmasta tulevalle Leader-rahoituksella strategian mukaisia maaseudulla toimivia yleishyödyllisiä hankkeita ja mikroyrityksiä. Kasvun strategiassa on kolme painopistettä:

1. **Kouvolan ja Iitin elinvoiman lisääminen.** Tavoitteena on lisätä työpaikkojen, kehittyvien yritysten, aktiivisten asukkaiden ja matkailijoiden määrää, eri tahojen osaamista sekä parantaa niitä puitteita, jotka luovat elinvoiman edellytykset.
2. **Yhteisöllisyyden edistäminen.** Tavoitteena on lisätä asukkaiden osallisuuden kokemusta, edistää asuin ympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä, lisätä kulttuurihyvinvointia sekä parantaa kolmannen sektorin toiminnan laatua ja vaikuttavuutta.
3. **Hiilineutraalin arjen edistäminen ja monimuotoisen luonnon vaaliminen.** Tavoitteena on edistää yritysten vihreää siirtymää, vähentää luontokatoa, edistää hiilineutraalien ratkaisujen käyttöönottoa ja lisätä tietoa ympäristöasioista.

Kasvu toteuttaa myös omia hankkeita ja osallistuu alueidenvälisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin, jotka tukevat strategian toteutumista.

### 1. YHDISTYKSEN JÄSENET JA VUOSIKOKOUS

Vuoden 2023 lopussa Kasvulla oli 90 jäsenmaksunsa maksanutta jäsentä, joista henkilöjäseniä oli 53 ja yhteisöjäseniä 37. Vuotta aiemmin, eli vuoden 2022 lopussa jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenten määrä oli 108, joista henkilöjäseniä oli 63 ja yhteisöjäseniä 45.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan vuosikokous tulee pitää toukokuun loppuun mennessä. Vuosikokous pidettiin 26.4.2023 Kohoa Synergiakeskuksessa ja läsnä oli 17 henkilöä. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös kaudelta 1.1.–31.12.2022, myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle ja muille vastuuvollisille, vahvistettiin vuoden 2023 toimintasuunnitelma ja viestintäsuunnitelma, tulo- ja menoarvio, jäsenmaksujen suuruudet sekä hallituksen jäsenten palkkiot. Kokous valitsi hallituksen jäsenet erovuoroisten ja hallituksesta pois lähteneiden tilalle kaudelle 2023–2024 sekä valitsi tilintarkastajan vuodelle 2023.

## 2. HALLITUKSEN TOIMINTA

Kasvun hallituksen kokoonpano ja jäsenten läsnäolo kokouksissa on esitetty taulukossa:

Taulukko 1. Kasvun hallitus 1.1.-26.4.2023 (3 kokousta)

	<b>Varsinainen jäsen</b>	<b>Läsnä kokouksissa 2023</b>	<b>Kolmikantakohtaiset yleisvarajäsenet</b>	<b>Läsnä kokouksissa 2023</b>
Yhteisöt	Nina Matikainen	1	Sanna Saarnio	0
Yhteisöt	Jenni Liikkanen, pj.	1	Jari Hannola	0
Yhteisöt	Veijo Tervonen	2		
Julkinen	Jussi Sallinen	3	Maria Niinipuu	3
Julkinen	Juha Kontkanen	2	Minna Anttila	3
Julkinen	Janne Wall	1		
Asukas	Tiia Valkeapää	0	Eija Takkinen	0
Asukas	Jukka Ikonen, vpj.	2	Anna Koivisto-Franck	2
Asukas	Aulikki Kylliäinen	3		

Taulukko 2. Kasvun hallitus 26.4.2023-31.12.2023 (5 kokousta)

	<b>Varsinainen jäsen</b>	<b>Läsnä kokouksissa 2023</b>	<b>Kolmikantakohtaiset yleisvarajäsenet</b>	<b>Läsnä kokouksissa 2023</b>
Yhteisöt	Sami Porkka	3	Sanna Saarnio	0
Yhteisöt	Anna Koivisto-Franck	3	Jari Hannola	0
Yhteisöt	Veijo Tervonen	5		
Julkinen	Jussi Sallinen, vpj.	5	Merja Lonka	0
Julkinen	Juha Kontkanen	1	Minna Anttila	4
Julkinen	Laila Uljas	5		
Asukas	Tiia Valkeapää	0	Harri Tuominen	4
Asukas	Jukka Ikonen, pj.	5	Tanja Mynttinen	4
Asukas	Aulikki Kylliäinen	5		

Hallitus kokoontui vuonna 2023 yhteensä kahdeksan kertaa (ml. järjestäytymiskokous). Kokouksiin on kutsuttu sekä varsinaiset jäsenet että varajäsenet. Henkilökunnalla sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen edustajilla Tarja Taipaleella ja Eija Harjulla on ollut pääsääntöisesti läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa. Hallitus myönsi Tiia Valkeapäälle hänen pyynnöstään eron hallituksesta 1.11.2023 alkaen. Uusi jäsen Valkeapään tilalle päätettiin valita vuoden 2024 vuosikokouksessa.

Kasvun hallituksen alaisuudessa on toiminut nuorisajaosto, joka on päättänyt Kasvun Säpinäsatosten myöntämisestä. Nuorisajaostoon kuuluivat vuonna 2023 Anna Koivisto-Franck (Kasvun hallitus, jaoston pj.), Aulikki Kylliäinen (Kasvun hallitus), Eetu Koskinen (Iitti), Henri Nokkanen (Kouvola) ja Venla Rusi (Iitti). Jaoston sihteerinä on toiminut hallintosihteeriksi Jaana Vasko.

## 3. TOIMISTO JA HENKILÖKUNTA

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Kouvolan Kasarminmäellä osoitteessa Vartiotie 5, 45100 Kouvola, josta on vuokrattu toiminnanjohtajalle ja hallintosihteerille omat työhuoneet. Vuonna 2023 yhdistyksellä oli kaksi työntekijää toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa: toiminnanjohtaja Evita Reitti 80 % työajalla ja hallintosihteeriksi Jaana Vasko 100 % työajalla.

## 4. TOIMINTA VUONNA 2023

### 4.1 Kasvun strategian toteuttaminen ja Leader-ryhmänä toimiminen

Kasvun ydintehtävä on toteuttaa laatimaansa paikallista kehittämisstrategiaa *Yhteistyöllä kasvuun 2023–2027* rahoittamalla Leader-rahoituksella maaseudun yleishyödyllisiä hankkeita ja mikroyrityksiä. Leader-ryhmänä Kasvun tehtäviin kuuluu lisäksi hakijoiden neuvonta hankkeiden haku- ja toteutusvaiheessa. Myös rahoituksesta ja sen vaikutuksista tiedottaminen kuuluu Leader-ryhmän keskeisiin tehtäviin.

Rahoituskausi 2023–2027 on käynnistynyt asteittain vuoden 2023 aikana. Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta (1325/2022) astui voimaan 1.1.2023 ja päätös Leader-ryhmien hyväksymisestä tehtiin 26.1.2023. Leader-ryhmien, maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston yhteistyösopimukset allekirjoitettiin 10.2.2023 Säätytalolla Helsingissä. Valtioneuvoston asetukset maaseudun yritystuesta (646/2023) ja maaseudun hanketoiminnan tukemisesta (617/2023) astuivat voimaan 6.4.2023. Myöntövaltuus vuodelle 2023 saatiin käyttöön 25.5.2023 ja suurin osa rahoitushauista käynnistyi 21.6.2023. Vuoden 2023 aikana päätettiin lopullisista hankkeiden ja yritystukien valintakriteereistä ja laadittiin yhteistyöasiakirja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa kehittämistoimenpiteiden työnjaosta ja yhteistyöstä. Sopimuksen mukaan Kaakkois-Suomen ELY käsittelee Kasvun rahoittamat hankkeet myös kaudella 2023–2027.

Vuonna 2023 rahoitusta hankkeisiin ja yritystukiin oli käytettävissä 273 100 euroa (EU+valtio-osuus). Hankeideoita ja rahoituskyselyitä tuli 76 kappaletta ja hakemuksia käsiteltiin hallituksessa kahdeksan kappaletta (kts. liite). Yhtään lopullista rahoituspäätöstä ei kuitenkaan päästy tekemään vielä vuoden 2023 aikana. Rahoitushakujen myöhäisen käynnistymisen vuoksi myöntövaltuus vuodelle 2023 jäi suurelta osin sitomatta. Tämä käyttämätön myöntövaltuus siirtyy käytettäväksi vuodelle 2024.

Päättynyttä ohjelmakautta 2014–2022 juhlistettiin 26.4.2023 vuosikokouksen jälkeen pidetyssä kauden päätösjuhlassa. Juhlaan kutsuttiin kauden aikana rahoitetut hankkeet, Kasvun jäsenet, Kasvun hallituksessa kaudella 2014–2022 toimineet henkilöt ja keskeiset sidosryhmien edustajat. Päätösjuhlassa oli läsnä 57 henkilöä. Illan aikana palkittiin kauden 2014–2022 parhaina yritystukina 1.) Ville Pisto Oy/Vuolenkosken Rantamesta, 2.) Virpin Keittiö Oy ja 3.) Puotimaalla/Liisa Mattila tmi. Parhaina yleishyödyllisinä hankkeina palkittiin 1.) Lyöttilän yhteisen kalaveden osakaskunnan *Järviruo'on korjuuketjun ja hyötykäytön kehittäminen* -hanke, 2.) Mämmälän Kotiseutuyhdistys ry:n *Korjärven uimalan kunnostus* -hanke ja 3.) Kymenlaakson Kylät ry:n alueiden väliset *Kyläralli-* ja *Kyläkoutsit* -hankkeet. Parhaina teemahankkeiden alahankkeina palkittiin 1.) Huhdasjärven kyläyhdistys ry:n *Metsäpuutarha* -hanke, 2.) Sippukylät ry:n *Sippolan kesätorin kunnostus* -hanke ja 3.) Sippolan Haapalan Maa- ja kotitalousseura ry:n *Kylätalon ikkunoiden kunnostus* -hanke. Lisäksi vuoden 2022 loppuun mennessä päättyneille hankkeille ojennettiin kunniakirjat. Juhlassa palkittiin myös ansioituneita hallituksen jäseniä Suomen Kylät ry:n ansiomerkeillä. Jenni Liikkaselle, Anssi Liljalle, Nina Matikaiselle, Maria Niinipuulle, Anniina Peltolalle ja Eija Takkiselle myönnettiin pronssiset ansiomerkit ja Kirsi Heralalle hopeinen ansiomerkki.

### 4.2 Kasvun hallinnoimat ja muut maaseuturahaston hankkeet, joissa Kasvu on mukana

Kasvu hallinnoi vuonna 2023 kahta Leader-rahoitteista hanketta: *Energiatehokkuutta kylätaloihin* -hanketta ja *Säpinää nuoriso-Leaderiin* -hanketta. *Energiatehokkuutta kylätaloihin* -hankkeessa laaditaan energiakatselmukset noin 25 kylätalolle ja tiedotetaan yhdistyksiä ja alueen asukkaita energiatehokkuuteen liittyvissä asioissa. *Säpinää nuoriso-Leaderiin* -hankkeessa puolestaan laaditaan paikallis- ja nuorisolähtöinen nuoriso-ohjelma, jota voidaan hyödyntää paitsi Kasvun nuoriso-Leader-

rahoituksen kehittämässä, mutta myös laajemmalti seutukunnalla osana eri tahojen nuorisotyötä. Hankkeet päättyvät 30.6.2024.

Kansainvälistä Leader Sepra ry:n hallinnoimaa maaseuturahoitteista *SEIC 2nd generation for improved sustainable livelihoods in countryside* -hanketta toteutettiin yhteistyössä Leader Sepra ry:n, Leader Länsi-Saimaa ry:n, Etelä-Karjalan Kärki-Leader ry:n ja Leader Viisari ry:n kanssa. Ulkomaisena yhteistyökumppanina hankkeessa on LAG East-Harju Partnership NGO Virosta. Hankkeessa ei ollut toimenpiteitä Kasvun alueella vuonna 2023. Hanke päättyi 30.6.2023.

### **4.3 Kaupunkialueen paikallislähtöinen kehittäminen**

Vuonna 2023 kaupunkialueen paikallislähtöistä kehittämistä ei tehty käytännössä lainkaan. Rakennerahastoissa ei ollut Kasvun strategiaan sopivia hakuja eikä keskusta-alueiden aktivointiin ehditty muutenkaan panostaa uuden rahoituskauden käynnistymisen vuoksi.

### **4.4 Nuoriso-Leader-toiminta**

Kasvun nuoriso-Leader-toiminta on keskittynyt pitkälti Säpinäsatasten rahoittamiseen. Säpinäsataset on tarkoitettu 13–29-vuotiaille nuorille heidän itsensä ideoimiin ja toteuttamiin pieniin projekteihin. Hakuprosessi ja raportointimenettely on suunniteltu yhdessä nuorten kanssa ja niistä on pyritty tekemään mahdollisimman yksinkertaiset.

Hakemuksia tuli vuoden 2023 aikana neljä kappaletta, joista rahoituksen sai kolme projektia. Kaikkiaan rahoitusta myönnettiin 1485 euroa. Säpinäsatasia myönnettiin nuorten hygieniapassikoulutuksen järjestämiseen, koko perheen luonto- ja eläintapahtuman järjestämiseen sekä tyttöjen tutustuttamiseen pesäpalloharrastukseen. Nuorisojaosto kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa.

Kasvu käynnisti paikallis- ja nuorisolähtöisen nuoriso-ohjelman laatimisen vuonna 2023 osana *Säpinää nuoriso-Leaderiin* -hanketta. Hankkeeseen palkattu projektipäällikkö Jenni Laakso selvitti nuorten toivomuksia ja kehittämistarpeita mm. heille suunnatuissa työpajoissa. Selvitysten tuloksena syntyi nuoriso-ohjelma, joka hyväksyttiin Kasvun hallituksen kokouksessa 1.11.2023. Kasvun nuorisotoiminnan kolme kärkeä ovat ohjelman mukaan: 1.) nuoriso-Leader-rahoituksen (Säpinäsataset) myöntäminen 12–21-vuotiaita iittiläisiä ja kouvolaalaisia maaseudun nuoria hyödyttäviin projekteihin, 2.) Leader-rahoituksen myöntäminen hankkeisiin, jotka edistävät nuorten hyvinvointia, työllistämistä ja yrittäjyyttä sekä 3.) rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen yhteisöille, joilla on nuorisotoimintaa tai jotka haluaisivat käynnistää sellaista. Selvityksen yhteydessä todettiin, että Säpinäsatasten myöntämisprosessi on kankea. Toiminnan yksinkertaistamiseksi Kasvun hallitus päätti lakkauttaa nuorisojaoston toiminnan 1.1.2024 alkaen ja uudistaa samalla Säpinäsatasten hakumenettelyn.

### **4.5 Sisä-Suomen Kalaleader**

Sisä-Suomen Kalaleader-ryhmä kattaa Keski-Suomen ja Päijät-Hämeen maakuntien lisäksi Kouvolan, Pertunmaan ja Kuhmoisten kunnat. Sisä-Suomen Kalaleaderiin kuuluu kuusi Leader-ryhmää: Jyväsräihi ry, Maaseutukehitys ry, Pohjois-Kymen Kasvu ry, Päijänne-Leader ry, Vesuri-ryhmä ry ja Viisari ry. Kalaleaderin hallinnoinnista vastaa Päijänne-Leader ry. Ryhmä saa rahoituksensa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR), alueen kunnilta ja valtiolta, ja sen kautta voi hakea rahoitusta elinkeinokalataloutta ja matkailukalastusta edistäville hankkeille.

Sisä-Suomen Kalaleader toteuttaa omaa *Kestävää kasvua kalasta* -strategiaansa. Suunnitteilla on mm. esteettömän kalastusinfraan rakentamista Kymijoelle, kaupallisten kalastajien ohjaamista isoimmille järville, jäähileasemien ja purkupaikkojen tarvekartoitus ja niihin liittyvät mahdolliset investoinnit,

kalaoppaiden toiminnan tukeminen, yhteistyön avaaminen metsäteollisuuden kanssa lähinnä kalankasvatuksen näkökulmasta sekä kalakaupan ja jalostuksen yritysten tukemisen lisääminen.

#### **4.6 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa**

Keskeisimmät verkostot, joissa Kasvu on aktiivisesti mukana, ovat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien YHES-ryhmä, Kaakkois-Suomen CAP-alueviestinnän Capina-ryhmä, Kouvolan maaseudun kehittämisen yhteistyöryhmä, Kouvolan seudun yrityspalvelutoimijoiden TEKI-ryhmä, Kouvolan kestävän kehityksen Kerkko-verkosto, Kaakkois-Suomen Maaseutujärjestöjen Yhteistyöryhmä, Kouvolan Kylien neuvottelukunta, Kouvolan vapaa-ajanasukastoimikunta, Iitin kyläasiain neuvottelukunta sekä Kaakkois-Suomen maaseutujaosto. Keskeisimmät Kasvun yhteistyökumppanit ovat Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Kouvolan kaupunki, Iitin kunta, Kaakkois-Suomen Leader-ryhmät, Päijänne-Leader ry, Kymenlaakson Kylät ry, Päijät-Hämeen Kylät, Kouvolan kaupungin kehittämissyhtiö Kinno Oy, Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy, ProAgria Etelä-Suomi ry, MTK Kaakkois-Suomi ry, Kouvolan ammattiopisto Eduko, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk sekä Suomen Kylät ry. Kasvu tekee yhteistyötä myös muiden järjestöjen ja tahojen kanssa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Vuonna 2023 käynnistettiin myös uutta kansainvälistä yhteistyötä, kun armenialaisen LAG Aragats Valley -ryhmän kuuden hengen delegaatio tutustui Kasvuun ja suomalaiseen Leader-toimintaan opintoretkellään 2.8.2023. Koska LAG Aragats Valleyn tarkoituksena on edistää alueellaan erityisesti maatalouden ja täydennyskoulutuksen kehittämistä, heille esiteltiin Kasvun alueella Kouvolan kansalaisopiston toimintaa, Kasvun rahoittamaa Kouvolan matkailuoppaat ry:n hallinnoimaa koulutushanketta sekä yritystukikohteista Virtakiven Saunaa.

#### **4.7 Edustaminen ja luottamustoimet muissa järjestöissä**

Kasvun edustajana Suomen Kylät ry:n yleisissä kokouksissa vuonna 2023 oli Evita Reitti, varalla Jaana Vasko. Edustajana Kymenlaakson Kylät ry:n yleisissä kokouksissa vuonna 2023 oli Veijo Tervonen, varalla Evita Reitti. Edustajana vuoden 2023 Maaseututoimijan, Kylätoiminnan tiennäyttäjän, Kymenlaakson vuoden kylän ja kylämyönteisimmän kunnan valintatoimikunnassa olivat Maria Niinipuu ja Veijo Tervonen. Edustajana Sisä-Suomen Kalaleaderin ohjausryhmässä vuonna 2023 oli Evita Reitti, varalla Jaana Vasko ja kalajaostossa Veli-Matti Vilko, varalla Tommi Laakso.

#### **4.8 Tiedotus ja viestintä**

Kasvu laatii vuosittain erillisen viestintäsuunnitelman osaksi yhdistyksen toimintasuunnitelmaa. Kasvun pääasiallisia tiedottamisen välineitä ovat yhdistyksen verkkosivut ([www.pohjois-kymenkasvu.fi](http://www.pohjois-kymenkasvu.fi)), joilla on ollut vuonna 2023 yhteensä 2440 käyttäjää, Facebook-sivut (Pohjois-Kymen Kasvu), joilla on 645 seuraajaa, Instagram-sivut (pohjoiskymenkasvu), joilla on 203 seuraajaa, noin 10 kertaa vuodessa lähetettävä sähköinen uutiskirje, jolla on n. 420 tilaajaa sekä kerran vuodessa kunnille lähetettävä kuntakirje ja jäsenistölle lähetettävä jäsenkirje. Lisäksi Kasvu on osallistunut mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin, järjestänyt niitä itse sekä lähettänyt tiedotteita paikallismedioille. Vuonna 2023 merkittävä viestinnän ponnistus on ollut verkkosivujen freesaaminen ja uuden rahoituskauden tietojen päivittäminen niille. Someviestintä on hankittu ostopalveluna.

Viestinnässä on tehty tiivistä yhteistyötä myös Kaakkois-Suomen ELY:n kanssa. Kussakin ELY-keskuksessa työskentelee rahoituskaudella 2023–2027 alueviestinnän koordinaattori, joka vastaa koko CAP-ohjelman viestinnästä ELY-keskuksensa alueella. Viestinnän toimenpiteitä ohjaa alueellinen maaseutuverkosto eli Capina-ryhmä. Yhteisiä viestintätempauksia vuonna 2023 olivat mm. LokaLive-tapahtuma 20.10.2023 ja Kaakkois-Suomen maaseututoimijoiden yhteinen joulukalenteri.

## 5 YHDISTYKSEN TALOUS JA TILINTARKASTUS

Yhdistys kattaa Leader-ryhmänä toimimisesta aiheutuvat kustannukset toimintarahalla, jota on rahoituskaudella 2023-2027 käytettävissä yhteensä maksimissaan 788 625 euroa (EU+valtio+kuntaraha) pitäen sisällään tulevan kauden valmisteluun varatun valmistelutuen. Lopullinen toimintarahamäärä riippuu rahoitettujen hankkeiden toteutumisesta. Kasvu on hakenut ennakkoa toimintarahasta sen valtiosuuden verran. Ennako kuitataan tulevissa maksatushakemuksissa.

Kasvu laskuttaa Leader-rahoitukseen liittyvän kuntarahan vuosittain Kouvolan kaupungilta ja litin kunnalta rahoituskauden alussa tehtyjen kuntarahapäätösten mukaisesti. Kasvu maksaa rahoittamiensa hankkeiden kuntarahaosuudet hakijoille ELY-keskuksen tekemien maksupäätösten mukaisesti.

Omien hankkeiden rahoitus haetaan eri rahastoista. *Energiatehokkuutta kylätaloihin* -hankkeen kokonaiskustannukset ja -rahoitus ovat 28 900,00 euroa (EU+valtio 17 199,00 euroa ja kuntaraha 11 701,00 euroa). *Säpinää nuoriso-Leaderiin* -hankkeen kokonaiskustannukset ja -rahoitus ovat 24 874,93 euroa (EU+valtio 15 508,78 euroa ja kuntaraha 9 366,15 euroa). Rahoitus näille hankkeille on haettu Kasvun omasta Leader-rahoituskehiksestä. Kaakkois-Suomen ELY:n maaseuturahastosta rahoittaman *SEIC 2nd generation for improved sustainable livelihoods in countryside* -hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 162 581,96 euroa ja Kasvun osuus niistä 702,00 euroa.

Yhdistyksen omat tulot koostuvat jäsenmaksu- ja korkotuloista, joita käytetään omien hankkeiden omarahoitusosuuksiin sekä yhdistyksen menoihin, jotka eivät ole toimintarahassa tai hankkeissa tukikelpoisia, kuten jäsenten, hankehakijoiden ja yhteistyökumppaneiden muistamisiin ja vuosikokouksen järjestämiseen liittyviin kustannuksiin. Ohjelmakaudelta 2007–2013 käyttämättä jääneitä kuntarahoja on käytetty Kouvolan kaupungin ja litin kuntien tekemien päätösten mukaisesti nuoriso-Leader-toiminnan rahoittamiseen sekä sellaisten kustannusten kattamiseen, jotka eivät ole toimintarahassa tai hankkeissa tukikelpoisia, tai joihin toimintaraha ei riitä.

Kirjanpidosta on vastannut Päijänne-Leader ry:n talouspäällikkö Anna Koskinen, joka on laatinut tilinpäätöksen vuodelta 2023. Yhdistyksen tilintarkastajana vuonna 2023 on toiminut tilintarkastusyhteisö OT Tilintarkastus Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana Niina Lettojärvi.

## 6 LOPPUSANAT

Vuonna 2023 ohjelmakausi 2014–2022 on kääntynyt loppusuoralle ja käynnissä on enää muutama hanke. Uusi rahoituskausi on käynnistynyt hieman hitaammin kuin alun perin toivottiin. Alkanut kausi on monessa suhteessa erilainen kuin aiemmat: haku on pelkästään sähköinen, käyttöön on tullut uusia, yksinkertaisempia kustannusmalleja, ja uusia rahoitusvälineitä erityisesti mikroyritysten tukemiseen. Aika näyttää, millainen vaikutus näillä muutoksilla tulee olemaan alueen kehittämiseen. Joka tapauksessa vuodesta 2024 on odotettavissa varsinainen rahoituksen supervuosi, kun käyttöön saadaan koko rahoituskauden suurin myöntövaltuus. Odotettavissa on siis edelleen uusia haasteita, mutta myös uutta kasvua ja yhteistyötä!

Kouvolassa 24.1.2024

Kasvun hallitus

LIITE: Kasvun hallituksen hankkeille puoltama rahoitus vuonna 2023

Hakija	Hankkeen nimi	EU+valtio	Kunta	Yksityinen	Yhteensä
Kymenlaakson Kylät ry	Kylätieto verkkoon -valmisteluraha	4 000,00	1 000,00	0,00	5 000,00
Maaseudun Sivistysliitto ry	Järviruokohankkeen valmistelu	4 000,00	1 000,00	0,00	5 000,00
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	RepoTassu investoi	19 225,95	0,00	44 860,56	64 086,51
Ulkoruokinta Oy	Värikuula-peliliiketoiminnan käynnistäminen ravintolapalveluiden rinnalle	3 000,00	0,00	0,00	3 000,00
Lions Club Jaala ry	Jaalan Liikasenmäen WC-tilojen rakentaminen	30 969,60	7 742,40	25 808,00	64 520,00
	<b>YHTEENSÄ</b>	<b>61 195,55</b>	<b>9 742,40</b>	<b>70 668,56</b>	<b>141 606,51</b>

+ 3 kpl hankkeita, joille ei puollettu rahoitusta.